Uveljavljanje odškodnine zoper storilca kaznivega dejanja

Frankreich

Kako lahko uveljavljam odškodnino ali druga pravna sredstva/nadomestila zoper storilca kaznivega dejanja v sodnem postopku (kazenski postopek) in na koga moram nasloviti ta zahtevek?

Če ste utrpeli škodo zaradi krivdnega ravnanja, se lahko obrnete na sodišče, da se osebi, odgovorni za krivdno ravnanje, naloži plačilo nadomestila za vašo škodo. Tako boste dobili odškodnino. Odškodnino lahko uveljavljate v civilnem ali kazenskem postopku.

Civilni postopek

Zadevo lahko predložite civilnemu sodišču, ne glede na to, ali je oseba, odgovorna za škodo, storila kaznivo dejanje ali ne.

Pristojno sodišče je odvisno od vrste in vrednosti spornega predmeta:

– za spore, v katerih vrednost spornega predmeta ne presega 10 000 EUR, je pristojno okrajno sodišče (*tribunal d'instance*);

– za spore, v katerih vrednost spornega predmeta presega 10 000 EUR, je pristojno okrožno sodišče (*tribunal de grande instance*) (seznam).

Kazenski postopek

Odškodnino lahko uveljavljate v okviru kazenskega postopka, če je oseba, odgovorna za škodo, storila kaznivo dejanje. Predlog za uveljavitev premoženjskopravnega zahtevka se poda pri preiskovalcih, državnem tožilcu, preiskovalnem sodniku ali sodišču.

Oseba je morala škodo, ki je neposredna posledica obravnavanega kaznivega dejanja, utrpeti osebno.

Mladoletna oseba ne more sama podati predloga za uveljavitev premoženjskopravnega zahtevka, ampak ga morajo v njegovem imenu podati njeni starši.

Ko civilno ali kazensko sodišče določi znesek, ima žrtev terjatev do obsojene osebe, ki postane dolžnik. Terjatev je pravica, ki jo lahko žrtev uveljavlja.

V primeru težav pri izterjavi zneskov se je mogoče obrniti na:

– sodnika, da izda plačilni nalog;

– sodnega izvršitelja, ki lahko opravi rubež.

Pri izterjavi odškodnine, ki jo sodišče dodeli ob koncu kazenskega postopka, vam prav tako lahko pomaga služba za pomoč pri izterjavi odškodnine za žrtve kaznivih dejanj (*Service d'Aide au Recouvrement des Victimes d'Infractions* (SARVI)), ki deluje v okviru garancijskega sklada.

Namenjena je žrtvam, ki so utrpele lažje telesne poškodbe ali določeno škodo na premoženju in ne morejo prejeti odškodnine od komisije CIVI.

V kateri fazi kazenskega postopka moram predložiti zahtevek?

Predlog zahtevka lahko podate med preiskavo, ki jo vodi državni tožilec (ali predhodno preiskavo), nato pa med preiskavo, ki jo vodi preiskovalni sodnik.

Lahko se v pisni obliki vloži pred obravnavo (pismo mora prispeti 24 ur pred obravnavo).

Lahko ga podate tudi neposredno na obravnavi pred sodiščem. Predlog zahtevka se poda ustno ali pisno. Podati ga je treba, preden tožilec prevzame besedo in predstavi svoje stališče ter predlaga obsodbo ali oprostitev.

Kaj lahko zahtevam v zahtevku in kaj moram navesti (skupni znesek in/ali posamezne izgube, izgubljeni dobiček in obresti)?

Vaš predlog zahtevka mora omogočati dodelitev odškodnine za vso škodo, ki ste jo utrpeli. Odškodnina se lahko dodeli za tri vrste škode:

telesne poškodbe, ki pomenijo poseg v zdravje ali telesno ali duševno celovitost osebe;

nepremoženjsko škodo, ki je poseg v čustveno dobrobit, čast ali ugled;

premoženjsko škodo, ki se nanaša na poseg v premoženje osebe in njene finančne interese.

Vaša škoda mora biti posledica natančno določenega dejanja (nesreče, napačne dostave itd.),

oseba, od katere zahtevate povračilo, mora biti odgovorna zanjo, škoda pa mora biti resnična (krivdno ravnanje vam je povzročilo nesporno škodo), neposredna (zadevati vas mora osebno) in gotova.

Škodo morate natančno opredeliti in predložiti dokazila (račune, fotografije nesreče itd.). V predlogu zahtevka mora biti naveden znesek škode, najnižji in najvišji znesek ne obstajata. Sodnik toženi stranki ne more naložiti plačila zneska, ki je višji od zneska iz vašega predloga.

Predlog zahtevka lahko podate v pisni obliki brez posebnih formalnosti ali ustno pred sodiščem.

Ali obstaja poseben obrazec za takšne zahtevke?

Ne.

S katerimi dokazi moram podpreti svoj zahtevek?

Predložiti morate vsa dokazila o vaši škodi (fotografije, račune, izpovedbe prič itd.) in o odgovornosti osebe, od katere zahtevate odškodnino.

Ali moram v zvezi z zahtevkom plačati sodne takse ali druge stroške?

Načeloma ni posebnih stroškov.

Vendar če državni tožilec ni začel preiskave, žrtev pa meni, da obstaja kaznivo dejanje in želi pridobiti odškodnino, se lahko pod nekaterimi pogoji obrne neposredno na preiskovalnega sodnika s predlogom za pregon z uveljavljanjem premoženjskopravnega zahtevka. To sproži kazensko in civilno tožbo, s katero se lahko od storilca dejanj zahteva odškodnina.

Preiskovalni sodnik lahko od vložnika predloga zahteva plačilo denarnega zneska, katerega višino določi glede na njegove dohodke. Plačani znesek se imenuje varščina. Plačana mora biti v roku, ki ga določi sodnik, sicer se predlog zavrže.

Prav tako lahko žrtev, če državni tožilec ne uvede kazenskega pregona zoper osebo, to osebo neposredno pozove pred kazensko sodišče (*tribunal correctionnel*) in sproži kazensko in civilno tožbo zoper zadevno osebo. Sodišče lahko nato določi varščino.

Ali lahko pred in/ali med postopkom dobim pravno pomoč? Ali lahko dobim pravno pomoč, če ne živim v državi, v kateri poteka postopek?

Osebam z nizkimi dohodki se lahko odobri pravna pomoč, na podlagi katere država delno ali v celoti krije nagrade odvetnika in sodne stroške, nastale med postopkom. Ta pomoč se pri najhujših kaznivih dejanjih odobri ne glede na dohodke (glej seznam iz člena 9-2 zakona št. 91-647 z dne 10. julija 1991 o pravni pomoči).

Do pravne pomoči ste lahko upravičeni, če ste francoski državljan ali državljan Evropske unije, tudi če ne prebivate v Franciji, in če ste tuji državljan, ki stalno in običajno prebiva v Franciji.

Nekatere strukture dostopa do pravnih informacij in svetovanja, kot so centri za pravno pomoč (*Maisons de la justice et du droit*) ali točke dostopa do pravnih informacij in svetovanja (*Points d'accès au droit*), brezplačno zagotavljajo pravno svetovanje in vam lahko ne glede na vaše državljanstvo pomagajo pri kakršnih koli postopkih za uveljavljanje pravic in zunajsodnih postopkih.
Enako velja za združenja za pomoč žrtvam, katerih podpora, med drugim pravna, je brezplačna.

V katerih primerih bi kazensko sodišče zavrglo ali zavrnilo moj zahtevek zoper storilca kaznivega dejanja?

Sodišče lahko predlog za uveljavitev premoženjskopravnega zahtevka razglasi za nedopusten, če ne izpolnjuje pogojev, zlasti če meni, da obravnavano kaznivo dejanje ni prizadelo zadevne osebe. Istočasno lahko odloča o kazenski tožbi (krivda, zaporna kazen in/ali denarna kazen) in o civilni tožbi (odškodnina). Sodišče lahko tudi pozneje odloči o civilni tožbi, če meni, da nima vseh elementov.

Ali lahko zoper tako odločbo vložim pritožbo ali druga pravna sredstva?

Če niste zadovoljni z odločbo sodišča, lahko zahtevate novo preučitev s strani pritožbenega sodišča (*Cour d'appel*), pod katero spada zadevno sodišče.

Če mi sodišče dodeli odškodnino, kako lahko zagotovim izvršitev sodne odločbe zoper storilca kaznivega dejanja in kakšno pomoč lahko dobim pri tem?

Ko civilno ali kazensko sodišče določi znesek, ima žrtev terjatev do obsojene osebe, ki postane dolžnik. Terjatev je pravica, ki jo lahko žrtev uveljavlja.
V primeru težav pri izterjavi zneskov se je mogoče obrniti na:
sodnika za izdajo plačilnega naloga;
sodnega izvršitelja, ki lahko opravi rubež.
Pri izterjavi odškodnine (in zneskov sodnih stroškov), ki jo sodišče dodeli ob koncu kazenskega postopka, vam prav tako lahko pomaga služba za pomoč pri izterjavi odškodnine za žrtve kaznivih dejanj (*Service d'Aide au Recouvrement des Victimes d'Infractions* (SARVI)), ki deluje v okviru garancijskega sklada. Ta služba žrtvi izplača znesek (katerega višina je odvisna od višine izrečene kazni) in poskrbi za izterjavo dolgovanih zneskov od obsojene osebe. Storitve službe SARVI so brezplačne in zaupne.
Namenjene so žrtvam, ki so utrpele lažje telesne poškodbe ali določeno škodo na premoženju in ne morejo prejeti odškodnine od komisije CIVI.
Da bi bili upravičeni do pomoči službe SARVI:
morate biti fizična oseba z odločbo kazenskega sodišča, s katero vam je dodeljena odškodnina in morebiti povračilo dela ali vseh stroškov postopka;
ne morete pridobiti odškodnine od komisije CIVI;
obsojena oseba ni plačala dolgovanih zneskov v dveh mesecih od pravnomočne obsodbe.
Prejmete lahko:
če vaša terjatev znaša 1 000 EUR ali manj: celotni znesek;
če vaša terjatev znaša več kot 1 000 EUR:
Ø 30 % zneska, pri čemer je najnižji znesek 1 000 EUR, najvišji pa 3 000 EUR;
Ø pomoč pri izterjavi, kar pomeni, da služba SARVI namesto vas poskrbi za izterjavo preostalega dolgovanega zneska. Vsake tri mesece boste obveščeni o rezultatu postopkov, izvedenih za vaš račun. Pri tem postopku je torej izključeno, da bi se sami obrnili na sodnega izvršitelja. Služba SARVI uporablja pravna sredstva, ki so ji z zakonom dana na voljo. Vendar je njeno ukrepanje omejeno glede na zmožnosti povračila obsojene osebe, za katero uporabi denarno kazen.
Del, ki ga izplača služba SARVI, se nakaže v dveh mesecih od prejetja popolne dokumentacije.
Kakšni so roki za vložitev vašega zahtevka?
Zahtevek morate vložiti najpozneje eno leto po izdaji pravnomočne sodbe.
Če je komisija CIVI zavrnila vašo zahtevo za uveljavljanje odškodnine, morate v stik službo SARVI stopiti v enem letu od uradnega obvestila o tej zavrnitvi.
Zahtevki za izterjavo se vložijo na obrazcu. Odvetnik ni obvezen.
Seznam dokazil, ki jih je treba priložiti zahtevku, je naveden na obrazcu, ki ga je treba poslati na naslov:

Fonds de garantie – Sarvi
TSA 10316
94689 VINCENNES CEDEX

Dodatne podrobne informacije so na voljo na naslovu: https://www.fondsdegarantie.fr/sarvi/.
Služba SARVI lahko zavrne vaš zahtevek za izterjavo zoper obsojeno osebo ali zavrne odločanje o njem, če ne izpolnjujete zahtevanih pogojev.

Zadnja posodobitev: 01/10/2019

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.